

***Priority vlády České republiky
v aktuální agendě jednotného trhu EU***

19. července 2012

Obsah

I. Východiska	1
II. Priority vlády v jednotlivých oblastech vnitřního trhu	3
II. 1. Život a práce občanů EU na jednotném trhu	3
II. 1. 1. Profesní kvalifikace	4
II. 1. 2. Volný pohyb pracovníků	6
II. 2. Jednotný trh se zbožím.....	8
II. 2. 1. Nový legislativní rámec a Alignment Package	8
II. 2. 2. Jednotný evropský patent a revize normalizačního systému.....	8
II. 3. Jednotný trh se službami	9
II. 3. 1. Směrnice o službách	9
II. 3. 2. Digitální vnitřní trh.....	10
II. 3. 3. Jednotný energetický trh.....	11
II. 3. 4. Dobudování dopravní infrastruktury.....	11
II. 4. Finanční služby a kapitálové trhy.....	12
II. 4. 1. Koordinace orgánů dohledu nad finančním trhem	12
II. 4. 2. Zajištění kapitálu a financování bank	13
II. 4. 3. Jednotné vystupování na mezinárodních fórech.....	14
II. 4. 4. Ochrana konkurenceschopnosti evropského finančního sektoru.....	14
II. 5. Další systémové kroky pro zlepšení fungování jednotného trhu	14
II. 5. 1. Dokončení Evropského výzkumného prostoru a podpora výzkumu, vývoje a inovací	14
II. 5. 2. Rizikový kapitál a sociální podnikání.....	14
II. 5. 3. Modernizovaný a revidovaný právní rámec pro veřejné zakázky	15
II. 5. 4. Odstraňování administrativní a regulatorní zátěže	15
II. 5. 5. Horizontální nástroje vnitřního trhu.....	16
II. 5. 6. Obchodní politika EU podporující princip volného obchodu.....	17
III. Utváření koalic států pro prosazování priorit vlády v agendě jednotného trhu	17
III. 1. Like-minded skupina k vnitřnímu trhu a liberální státy v agendě obchodu	17
III. 2. Iniciativy před konáním Evropské rady	18
III. 3. Koordinace postojů k jednotnému trhu v rámci Vísegrádské skupiny.....	18
IV. Závěr	19
Priority České republiky pro Akt o jednotném trhu II	21
1) Sektor služeb - podpora volného pohybu služeb podle odstranění zbývajících překážek pro poskytovatele služeb	21
2) Zboží v neharmonizované sféře - odstranění překážek pro uvádění výrobků na trhy ostatních členských států	21
3) Zlepšení fungování jednotného digitálního trhu.....	22
4) Zlepšení řízení jednotného trhu	22
5) Ochrana duševního vlastnictví	22

I. Východiska

Idea jednotného vnitřního trhu se v roce 2012 dožije 27 let od vydání Bílé knihy o dokončení vnitřního trhu¹ a 20 let od prvního stadia jejího uskutečnění. Přesto je tento trh stále ještě nedokončeným ideálem, jakkoli do něj byla podstatná část sektorů ekonomiky zahrnuta již v roce 1993. O skutečně jednotném trhu lze mluvit pouze tehdy, pokud všichni aktéři trhu z kteréhokoli členského státu mají přístup na trhy ostatních členských států, aniž by s nimi bylo zacházeno jinak, než s domácími tržními aktéry. Současně musí být na všech trzích Evropské unie (EU) zajištěna plná konkurence.² Budován a dokončován jednotného trhu je ve své podstatě dynamickým procesem, který nemůže být nikdy zcela ukončen, a zůstává tak trvalým úkolem pro EU.³ K tomuto procesu patří i přijímání předpisů v oblastech unijních politik, které přispívají k fungování vnitřního trhu.

Od formálního dokončení trhu v roce 1993 byla tak vydána celá řada nových předpisů a z 300 návrhů obsažených ve zmíněné Bílé knize bylo do roku 2010 přijato přes 1500 směrnic a 1000 nařízení formálně spadajících do oblasti vnitřního trhu. Potenciál jednotného trhu přesto zůstává v mnohém stále nenaplněn. To ostatně konstatují i dokumenty Evropské komise z posledních let,⁴ stejně jako tzv. Montiho zpráva z r. 2010, na ni navazující sdělení Směrem k Aktu o jednotném trhu⁵, dále samotný Akt aneb „Dvanáct nástrojů

k podnícení hospodářského růstu a posílení důvěry. Společně pro nový růst.“⁶ z roku 2011 a nedávná zpráva o plnění tohoto Aktu o jednotném trhu z února 2012.⁷ Stejně tak i Evropský parlament zdůrazňuje, že zachování vnitřního trhu není zdaleka samozřejmostí.⁸ S tím nelze než souhlasit, zejména s ohledem na přetrvávající rizika návratu k protekcionismu v některých hospodářských sektorech, jež posilují v období hospodářské krize.

Jednotný trh je současně od počátku politickým, nikoli pouze ekonomickým projektem. Mezi hospodářskou a politickou integrací nelze z tohoto hlediska vidět jakoukoli diskrepanci, neboť odstraňování překážek vzájemného obchodu a následně i pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu slouží od počátku k naplňování konkrétních politických cílů, na prvním místě pak mírového rozvoje evropského kontinentu. Česká republika dlouhodobě podporuje dokončování jednotného evropského trhu, který vnímá jako jeden z nejhmatatelnějších a hospodářsky nejvýznamnějších přínosů evropské integrace. Česká republika dlouhodobě a konzistentně usiluje o to, aby byl tento trh dvacet let po svém oficiálním vzniku postupně v hlavních oblastech dokončen a aby byly překážky jeho řádného fungování odstraněny. Jednotný trh ovšem může mít - a také má - celou řadu různých aspektů, k nimž je třeba zaujímat postoj na základě dlouhodobé strategické rozvahy. **Nikoli každá iniciativa formálně spadající do sféry vnitřního trhu musí nutně znamenat zlepšení jeho fungování, nikoli každá další regulace trhu na evropské úrovni musí být ku prospěchu jeho rozvoje.** Mnohé iniciativy v rámci vnitřního trhu mohou být dokonce vzájemně protichůdné. Vláda v současnosti vnímá několik oblastí dokončování vnitřního trhu jako zcela klíčových pro zajištění dalšího růstu evropské ekonomiky.

¹ COM(1985) 310.

² Viz Protokol č. 27 Lisabonské smlouvy. Srov. rozhodnutí ESD Komise vs. Rada C-300/89 (Titanoxid).

³ Viz v tomto duchu sdělení EK „Evropa pro občany“ z roku 2007 (COM(2007) 60).

⁴ Např. sdělení „Vnitřní trh pro Evropu 21. století“ (COM(2007) 724); dále doporučení EK k optimalizaci fungování vnitřního trhu „Partnership Recommendation“ (2009/524/EG)

⁵ COM(2010) 608.

⁶ COM (2011) 206.

⁷ „Delivering the Single Market Act: The State of Play“ (SWD(2012) 21).

⁸ INI/2010/2011, resoluce EP z 20. května 2010.

Jde v první řadě o pokračování v liberalizaci sektoru služeb a řádné vymáhání implementace platné legislativy, vytvoření digitálního vnitřního trhu a pokračování liberalizace v energetice. V rámci souvisejících agend formálně již přesahujících oblast jednotného trhu vláda pokládá za klíčovou prioritu rovněž liberalizaci světového obchodu, a dále podporu vědy, výzkumu a inovací na evropské úrovni.

K vytváření jednotného evropského trhu nepochybně náleží přijímání společných standardů na úrovni celé Evropské unie, které odstraňují vzájemné rozdíly mezi mírou regulace na národní úrovni a umožňují naplňování čtyř základních svobod. Je ovšem otázkou, do jaké míry má například jít o maximální harmonizaci neponechávající prostor pro doplňující úpravu na národní úrovni, a do jaké míry lze cíle dosáhnout prostřednictvím minimální harmonizace, tedy zakotvení minimálních standardů, které lze na úrovni států zvyšovat. Lze se spíše domnívat, že tato druhá cesta - preferovaná na úrovni Evropského společenství/EU od 80. let 20. století - je ve většině případů vhodnější, pokud samozřejmě národní úprava nemůže omezit přístup zahraničních produktů na domácí trh. Neméně podstatnou otázkou je ovšem také míra regulace prováděné na úrovni EU jako takové. V souladu s principem subsidiarity by ČR měla podporovat, aby její rozsah byl soustředěn pouze na nezbytnou míru, jež bude přínosná pro co nejotevřenější a nejlépe fungující vnitřní trh. V tomto ohledu nelze téma jednotného trhu vnímat *en bloc* jako téma liberalizace, neboť ideu jednotného trhu lze provádět i způsobem velmi rigidním. Právě s ohledem na tuto skutečnost je ovšem třeba nahlížet na iniciativy v oblasti vnitřního trhu velmi pozorně a **oddělit návrhy, které slouží odstraňování bariér a dokončování jednotného trhu, od návrhů, které pouze zvyšují míru regulace v již integrovaných oblastech, zavádějí zpět protekcionismus nebo dokončování trhu zbytečně spojují s nadbytečnou regulační zátěží.** Regulační zátěž je přitom třeba odlišit od pouhé administrativní zátěže, neboť představuje širší pojem, do něž spadá i finanční zatížení a jiné formy komplikací spojených s působením na vnitřním trhu, a to jak

pro soukromé subjekty, tak i pro veřejnou správu. Zcela zvláštní pozornost je v tomto kontextu potřeba věnovat malým a středním podnikům, a to s důrazem na vytvoření příznivého podnikatelského prostředí a zjednodušení přístupu k financování.

Zejména dnes, v době hospodářské a finanční krize je třeba sledovat problematiku dokončování vnitřního trhu s větší pozorností. Vláda **by měla nahlížet na všechny kroky EU – a samozřejmě primárně na své kroky v rámci jednotného trhu EU – z perspektivy jejich dopadů na růst a konkurenceschopnost,** a to již ve fázi veřejných konzultací k potenciálním budoucím návrhům. Měla by vyžadovat, aby Evropská komise (EK) jakožto držitelka výhradního práva legislativní iniciativy ve vnitřním trhu doplňovala všechny své legislativní návrhy v této oblasti detailními **dopadovými studii** analyzujícími důsledky jejich přijetí na konkurenceschopnost Evropské unie jako celku. Podobné dopadové studie by měla provádět ovšem i vláda před přijetím konečné pozice k jednotlivým návrhům, a to již proto, že iniciátor legislativního návrhu přihlíží při hodnocení jeho dopadů primárně k celoevropské úrovni. Je proto třeba zajistit na národní úrovni hodnocení dopadů na dotčené subjekty a v případě potřeby vypracovat dopadové studie ve vztahu k legislativním návrhům EK na úrovni EU již ve stadiu jejich příprav jako podklad pro vyjednávání návrhu v přípravné fázi ze strany EK a následně při jeho projednávání v legislativním procesu.

Smyslem předkládaného dokumentu je proto především souhrnně reagovat na současné aktivity Evropské unie v rámci agendy vnitřního trhu (především na prioritní legislativní návrhy Aktu o jednotném trhu⁹), a formulovat tak

⁹ 1) návrh nařízení EP a Rady k evropským fondům rizikového kapitálu; 2) revize směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací; 3) právní předpisy stanovující jednotnou patentovou ochranu pro co největší počet členských států a sjednocený systém řešení sporů (patentový balíček); 4) směrnice k alternativnímu mechanismu řešení sporů a nařízení

hlavní priority a základní postoje vlády k jednotlivým unijním iniciativám v této sféře, a to i s výhledem na připravované sdělení Evropské komise tzv. Akt o jednotném trhu II, před jehož vydáním v říjnu 2012 by vláda měla mít jasnou představu o hlavním směřování své politiky ve vztahu k projednávání tohoto sdělení a navazující legislativy.

Strategie se zaměřuje na užší rámec vnitřního trhu definovaný oblastmi čtyř základních svobod a základních systémových nástrojů a vědomě – s ohledem na toto své zaměření – ponechává stranou opatření uskutečňovaná či uskutečnitelná v dalších politikách EU souvisejících s agendou vnitřního trhu sekundárně. Její časové zaměření vychází z časového horizontu projednávání současných legislativních návrhů v rámci Aktu o jednotném trhu a chystaných opatření v rámci Aktu o jednotném trhu II. Ty jsou dále rozvedeny v příloze (Priority České republiky pro Akt o jednotném trhu II). V zásadě je jeho rozpětím období na léta 2012 – 2014.

Dokument vytváří základní strategický rámec pro formulaci dílčích postojů vlády k návrhům v oblasti vnitřního trhu a pro artikulaci priorit pro další normotvorbu. Jde o otevřený dokument, který slouží současně jako podklad pro další debatu o prioritách ve vnitřním trhu. Je určen pro vládu, podnikatelskou sféru,

k online řešení sporů; 5) návrh nařízení EP a Rady o evropské normalizaci; 6) právní předpisy v oblasti dopravních a energetických infrastruktur; 7) návrh nařízení EP a Rady o elektronické identifikaci a důvěryhodných službách pro elektronické transakce na vnitřním trhu; 8) evropský rámec usnadňující rozvoj solidárních investičních fondů; 9) revize směrnice o zdanění energie; 10) návrh směrnice EP a Rady o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb; 11) revize účetních směrnic (tzv. čtvrtá směrnice o ročních účetních závěrkách některých forem společností (78/660/EHS) a sedmá směrnice o konsolidovaných účetních závěrkách (83/349/EHS); 12) balík návrhů pro revizi rámce k veřejným zakázkám.

spotřebitele i obecně pro zainteresovanou veřejnost.

Časovému zaměření, cílové skupině a především účelu dokumentu odpovídá i jeho struktura, odrážející, jak bylo uvedeno, především čtyři základní pilíře jednotného trhu v podobě čtyř svobod. Tento přístup reflektuje fakt, že i projednávaná legislativa, včetně Aktu o jednotném trhu, pokrývá jen některé části vnitřního trhu, zatímco koncepční dokument musí vycházet ze systematického pojetí struktury agendy vnitřního trhu jako takové. Konkrétní priority k legislativním návrhům vycházejícím z Aktu o jednotném trhu jsou obsaženy ve vlastním textu.

II. Priority vlády v jednotlivých oblastech vnitřního trhu

V následujících pasážích bude pozornost věnována jednotlivým oblastem jednotného trhu z hlediska postojů vlády ČR.

II. 1. Život a práce občanů EU na jednotném trhu

Potenciál volného pohybu pracovní síly na jednotném evropském trhu není doposud plně využit. Vláda České republiky dlouhodobě podporuje kroky vedoucí ke zlepšování jeho fungování, včetně odstraňování dílčích regulací a neuplatňováním přechodných období vůči nově přistupujícím státům (ČR přechodná období nikdy neuplatnila ani recipročně vůči tzv. starým členským státům). Především se však soustřeďuje na odstraňování přetrvávajících systémových překážek. Bezpochyby nejbolestivějším místem je dnes zastaralý systém uznávání kvalifikací, který je třeba modernizovat a současně dále liberalizovat. S cílem podpořit mobilitu pracovní síly a snížit administrativní zátěž vláda podporuje zejména kroky vedoucí ke snižování počtu regulovaných profesí. Vzhledem k tomu, že ČR nadále patří k zemím s vysoce nadprůměrným počtem regulovaných povolání (384 oproti evropskému průměru cca 200,

za poslední rok došlo v ČR k nárůstu o dvě regulované profese), probíhá v roce 2012 přezkum přiměřenosti stávající úpravy jednotlivých profesí za účelem snížení počtu regulovaných profesí. V této souvislosti se ČR také v květnu 2012 přihlásila k účasti v pilotním projektu EK „transparenční mechanismus“, který bude spuštěn ještě před přijetím nyní projednávané revidované směrnice.

Vláda chce rovněž důrazně čelit všem pokusům o znovuzavádění případných protekcionistických opatření týkajících se pohybu pracovní síly při přeshraničním poskytování služeb, které mohou vyvstat v rámci diskuse o důslednějším provádění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb. Vláda podporuje opatření ke zlepšení provádění této směrnice, jelikož ČR je nejen zemí vysílající, ale i zemí přijímací vyslané pracovníky a rovněž čelí případům vědomého porušování pravidel pro vysílání pracovníků. Vláda v této souvislosti věnuje pozornost riziku existence nerovných podmínek a bude přihlížet k principům *flexicurity*. S ohledem na výše uvedené lze v oblasti volného pohybu pracovní síly identifikovat následující hlavní prioritní oblasti české vlády.

II. 1. 1. Profesionální kvalifikace

Uznávání odborných kvalifikací

Vláda ČR dlouhodobě usiluje o zjednodušení pravidel mobility odborníků v rámci EU a z toho důvodu nadále **podporuje návrh revize směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací** z 19. prosince 2011 a s ním související **návrh nařízení o spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu** (systém IMI) z 28. srpna 2011.

Současná pravidla pro vzájemné uznávání kvalifikací jsou z velké části stará 30 let a v mnohém již nevyhovují měnícímu se trhu práce a jeho přeshraničnímu rozměru. Jejich modernizace je proto nutností.

K jednotlivým aspektům návrhu revize směrnice o vzájemném uznávání kvalifikací a výše uvedeného návrhu nařízení zaujímá vláda následující postoj:

Evropský profesní průkaz

Vláda podporuje zavedení Evropského profesního průkazu vydávaného domovským členským státem (ČS) a ověřovaného hostitelským členským státem ve formě e-certifikátu. Tento profesní průkaz umožní rychlejší ověřování a uznávání kvalifikací a usnadní pracovní mobilitu, ale dle postoje vlády by neměl zcela vyloučit a nahradit všechny nezbytné doklady pro řízení (jako např. platné pojištění). Průkaz bude propojen se systémem IMI, čímž dojde k elektronizaci a zjednodušení celého procesu. Vláda však spatřuje i určité nedořešené otázky v navrhované úpravě – role domovského státu v případě neregulovaných profesí, otázka na kritéria zavedení průkazu pro jednotlivé profese (je nutné vyjasnit, co přesně znamená „významný počet členských států, kde je profese regulována“) a univerzálnost jeho použití.

Volné poskytování služeb

Vláda ČR obecně **preferuje deregulaci profesí** (viz níže), pročež podporuje návrh na zrušení požadavku dvouleté praxe u pracovníků doprovázejících spotřebitele z domovského členského státu, neboť se jedná o neopodstatněný požadavek. Vláda však podporuje zachování systému ohlášení v případech poskytování služeb v regulovaných profesích, které je dle platné právní úpravy vyžadováno, a to z důvodu zajištění alespoň minimálních kontrolních a dozorových mechanismů.

Částečný přístup k regulovaným profesím

Vláda **bude nadále prosazovat zavedení částečného přístupu** k regulovaným profesím (umožnění splnění podmínek částečného přístupu pro vlastní usazení nebo pro poskytování služeb, pokud byli dotčení pracovníci dříve vyloučeni z možnosti využít výhod směrnice),¹⁰ jenž přinese možnost uplatnění pro pracovníky, kteří svou kvalifikací nepokrývají celý rozsah regulované profese v přijímací zemi, nicméně mohou přesto

¹⁰ Viz též rozhodnutí ESD C-330/03.

v rámci své kvalifikace získané ve svém státě zajistit určitý rozsah příslušné profesní kvalifikace platné v hostitelské zemi. Výjimky z tohoto pravidla by měly být vykládány velmi úzce. **Současně se však prvek částečného přístupu nesmí stát důvodem pro snazší odpírání plného přístupu** tam, kde je plný přístup možný.

Aktualizace minimálních standardů

Vláda podporuje aktualizace minimálních standardů odborné přípravy u některých profesí. Je ovšem nutné dbát na to, aby stanovení minimálních standardů nevedlo v konečném důsledku k nadbytečnému navýšení požadavků povinné minimální kvalifikace, a tím neohrozilo dostatek pracovníků v daných profesích a jejich mobilitu (zejména v případě zdravotních sester), a to zejména s ohledem na systém duálního profesního vzdělávání, který propojuje nabývání teoretických znalostí s praktickými dovednostmi a vláda jej principiálně podporuje.

Povinné používání systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a online přístup k informacím

Vláda podporuje návrh na povinné užívání systému výměny informací o vnitřním trhu a prosazuje současně zachování doplňkových komunikačních prostředků. Vláda tak např. podporuje systém vzájemného varování členských států v případě jakýchkoliv pochybení ze strany zdravotnických pracovníků, zejména v případě zákazu výkonu povolání. V souvislosti s přístupem k informacím vláda požaduje **lepší vymáhání implementace směrnice o službách** v oblasti rozšíření funkčnosti jednotných kontaktních míst, která jsou nezbytná pro naplnění záměru lepšího přístupu také k informacím o podkladech nutných k uznávání kvalifikací. Současně vláda podporuje **další zjednodušování přístupu občanů k informacím** o uznávání i na národní úrovni - úpravou povinností národních odpovědných orgánů poskytovat údaje o vyžadovaných dokladech, o ukládání kompenzačních opatření a o rozsahu uznávání kvalifikací podle směrnice.

Společné rámce odborné přípravy a společné zkoušky – nový režim pro automatické uznávání

Vláda podporuje nově navrhovanou úpravu společných platform a s ní související rozšíření mechanismu automatického uznávání na nové profese. U společné závěrečné zkoušky odborné přípravy prosazuje **vyjasnění otázky skupin pracovníků, jichž se taková zkouška týká**. V rámci dalších opatření doplňujících dřívější společné platformy lze rovněž zvážit **další formy užší spolupráce mezi odpovědnými národními institucemi** při zahrnutí školicích institucí, profesních svazů a zaměstnavatelských svazů (tzv. *focus groups*).

Rozšíření oblasti působnosti směrnice

Vláda podporuje rozšíření působnosti směrnice na absolventy vysokých škol, kteří si přejí uskutečnit placenou praxi ve své profesi pod odborným dohledem v zahraničí. Uznávání některých zvláštních typů praxe by nicméně mělo být ponecháno především na projednání odpovědné národní instituce s příslušnou institucí poskytující tuto praxi.

Snižování množství regulovaných profesí

Vláda si je vědoma nepřiměřeně vysokého počtu (cca 800) regulovaných profesí v rámci EU. ČR podporuje snižování jejich počtu, stejně jako odstraňování nepřiměřených a neopodstatněných požadavků, které jsou žadatelé povinni splnit před tím, než mohou zahájit výkon profese. Proto ČR podporuje nově zaváděnou povinnost ČS předložit Komisi seznam všech regulovaných povolání, stejně jako jejich povinnost požadavky na odbornou kvalifikaci posoudit s ohledem na zákaz diskriminace, nezbytnost (z důvodu veřejného zájmu) a přiměřenost. Obdobný proces již proběhl v rámci vzájemného hodnocení dle směrnice o službách. Hodnotící proces je třeba vztahovat zvláště na profese, u nichž není nutnost regulace evidentní, zejména na profese regulované v rámci obecného systému, kde stanovení podmínek pro jejich výkon spadá do kompetence každého členského státu. V rámci hodnocení je třeba klást důraz na to, zda je danou profesí třeba regulovat, zjišťovat,

v jakém rozsahu je regulace prováděna, jak jsou případně prováděna kompenzační opatření. Do hodnotícího procesu je třeba zapojit i zástupce profesních svazů, školících institucí a zaměstnavatelských svazů.

Informace zjištěné z této iniciativy by se měly stát součástí databáze povolovacích režimů (viz níže v části ke směrnici o službách), která umožní strukturované porovnání požadavků na odbornou kvalifikaci a v důsledku povede k jejich omezení.

V této souvislosti se ČR připojila k pilotnímu projektu transparentnosti, který dne 30. května 2012 na jednání Rady pro konkurenceschopnost představil komisař pro vnitřní trh Michel Barnier. Cílem projektu je zajistit větší přehlednost o počtu regulovaných profesí na vnitřním trhu EU v důsledku čehož předpokládáme i rapidní snížení jejich počtu. ČR již provedla první analýzu právních předpisů, které se vztahují k jednotlivým regulovaným profesím. V současné době se nabízí možnost deregulace v cca 20 případech regulovaných profesí. Tyto budou nadále bilaterálně a multilaterálně projednávány v rámci státní správy ČR.

Platformu vzájemného hodnocení lze rovněž využít k **diskusi o lepší implementaci kompenzačních opatření**, která jsou mnohdy prováděna netransparentně (zvl. co do aplikace principu proporcionality), což výrazně omezuje funkčnost jednotného pracovního trhu.

Je ovšem třeba podniknout i **další kroky ke snižování počtu regulovaných profesí**. Vláda bude usilovat o zakotvení povinného **přísného testu proporcionality** do unijní legislativy. EK by měla na základě výše uvedeného návrhu na vzájemné hodnocení zajistit zřízení mechanismu pro hodnocení a identifikaci regulatorních bariér, který by zvažoval i případné alternativy regulace a zejména možnosti dalšího sjednocování standardů v dané oblasti. ČR jako efektivní nástroj pro dosažení těchto cílů prosazuje vytvoření databáze povolovacích režimů (viz níže v části ke směrnici o službách).

II. 1. 2. Volný pohyb pracovníků

Vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb

Vláda se aktivně podílí na vyjednávání o **návruhu směrnice o prosazování směrnice o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb z 21. března 2012**. Je důležité, aby do vyjednávání byly zapojeny vedle všech zainteresovaných složek státní správy také podnikatelské svazy a asociace, jejichž členové mají praktické zkušenosti s vysíláním pracovníků do jiných ČS, a revidovaná směrnice by tak odrážela v maximální míře jejich potřeby.

Směrnice nesmí vést k posílení protekcionismu, ale naopak odstranit přetrvávající bariéry. Jelikož jsou pracovníci ve stále vyšší míře vysíláni i do ČR, vnímá vláda nedostatky stávajících mechanismů provádění směrnice a podporuje jejich nápravu (zejm. zlepšení informovanosti zaměstnavatelů a pracovníků, zlepšení administrativní spolupráce příslušných veřejných orgánů, včetně zlepšení systému vymáhání postihů za porušení právních předpisů).

Vláda vítá, že nově navržená směrnice nezasahuje do definice rozsahu sociálních práv, která mají být zaručena při vysílání pracovníka a která jsou uspokojivě definována ve stávající směrnici o vysílání pracovníků (96/71/ES), jež potřebám české ekonomiky plně vyhovuje. Princip národně definované sociální ochrany nesmí narušovat unijní myšlenku volného pohybu služeb.

V rámci projednávání návrhu předmětné směrnice lze podpořit kroky, které povedou k vyjasnění některých částí stávající směrnice o vysílání pracovníků (vč. samotného vymezení pojmu vysílání), a dále zlepšení administrativní spolupráce příslušných orgánů členských států, včetně využívání systému IMI, a vymahatelnosti postihů za porušování směrnice. Vláda se staví opatrně k navrženému sdílení odpovědnosti (solidární odpovědnosti) dodavatele a subdodavatelů za dodržování minimálních pracovních standardů (zejména výplaty mezd a platby do systémů sociálního zabezpečení) vůči vyslaným pracovníkům, včetně mechanismu, kterým se zainteresované podniky této odpovědnosti mohou zprostit (*due*

diligence). Bude-li však takový systém směrnici zaveden, ČR nepodpoří jeho rozšíření na další sektory mimo stavebnictví.

Návrh nařízení Monti II

Je třeba, aby unijní legislativa brala v úvahu **principy zakotvené v judikatuře Soudního dvora EU**, zvl. v rozhodnutích Viking (C-438/05), Laval (C-341/05) a Komise vs. Lucembursko (C-319/06) vymezující rovnováhu mezi základními sociálními právy a ekonomickými svobodami pohybu služeb a svobody usazování v rámci vnitřního trhu EU. Argumentaci, že „část veřejného mínění, dělnických hnutí a odborů, která byla v průběhu času klíčovým zastáncem hospodářské integrace, ztratí sympatie k jednotnému trhu a EU,“¹¹ je sice třeba vzít v potaz, ovšem nelze jí ospravedlnit dodatečné zvyšování regulační zátěže, která funkčnost vnitřního trhu naopak ohrozí. Vláda v této souvislosti pozoruje velmi rezervovaně snahu části EK vycházet vstříc protekcionistickým tendencím přítomným v Evropském parlamentu.

Zejména s ohledem na současnou hospodářskou krizi a s ní související sociální důsledky je třeba přistupovat ke snaze o zakotvení dodatečné úrovně sociální ochrany pracovníků s rozvahou a zohledněním potřeb ekonomiky v době hospodářské krize. Zejména je nutné sledovat, zda navržená úprava ve skutečnosti nesleduje spíše cíle národního protekcionismu, které jsou zejména pro podnikatelský sektor a současně pro pracovníky v nových členských státech nevýhodné.

Proto vláda volí rezervovaný postoj k návrhu nařízení (tzv. nařízení Monti II) ze dne 21. března 2012, které by mělo uznat výkon práva na stávkou v případě kolektivního

pracovního konfliktu vzniklého při přeshraničním poskytování služeb paralelně k čl. 2 nařízení Rady (ES) č. 2679/98 a podpořit vytvoření alternativních mimosoudních mechanismů řešení kolektivních pracovněprávních sporů vypluvších při přeshraničním poskytování služeb.

Vláda ČR považuje navržené nařízení za nadbytečné, protože přijetím „prosazovací“ směrnice by mělo dojít k důslednému provádění směrnice o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb. Zlepšením mechanismů informovanosti, administrativní spolupráce, kontroly a důsledným postihováním případů porušování či obcházení směrnice by se měly případy možných kolektivních sporů (včetně stávek) minimalizovat. Ustanovení doporučující sociálním partnerům využívání soudních nebo mimosoudních procedur řešení kolektivních sporů jsou rovněž nadbytečná a mohou představovat významný zásah do existujících vnitrostátních systémů kolektivních pracovních vztahů, které jsou navíc napříč celou EU velmi různorodé.

Vláda proto **nepodporuje řešení, které by vytvářelo zbytečné administrativní břemeno pro státy nebo pro podniky**. Současně je třeba reflektovat, že substantivní úprava práva na stávkou nespadá do pravomocí EU.

V průběhu měsíce května a června 2012 vystavil dostatečný počet národních parlamentů (celkem 12 odůvodněných stanovisek) tzv. žlutou kartu návrhu nařízení Monti II. V souladu s čl. 6 a 7 protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality bylo totiž shledáno, že dotyčný návrh není v souladu se zásadou subsidiarity a musí být přezkoumán.

V případě obou návrhů vláda **podporuje vynětí malých a středních podniků (MSP) z jejich působnosti nebo alespoň uplatnění výrazně liberálnějšího režimu vůči MSP** (aniž by tím musel být zpochybněn jeden z cílů - boj proti podnikům s fiktivním sídlem na bázi P. O. Boxu). Zcela nezbytné je rovněž provedení vyčíslení dopadů na národní ekonomiky a rovněž - v konečném důsledku - na národní rozpočty.

¹¹ Návrh směrnice COM(2012) 131CS, s. 5 (důvodová zpráva) citující M. Montiho - Nová strategie pro jednotný trh – ve službách evropského hospodářství a společnosti - zpráva Maria Montiho pro předsedu Evropské komise Josého Manuela Barrosa, 9. května 2010.

II. 2. Jednotný trh se zbožím

Jednotný trh se zbožím je z hlediska legislativy dlouhodobě nejlépe fungující částí vnitřního trhu. Poměr harmonizovaných a neharmonizovaných sektorů, na něž se aplikuje princip vzájemného uznávání, se v současnosti zdá být z velké části vyhovující potřebám české ekonomiky, a **není proto indikována potřeba harmonizace dalších sektorů zboží. Případné harmonizaci dalších sektorů zboží tak musí předcházet důkladná analýza.** V další diskusi o případné změně uvedeného poměru bude ČR vycházet především z hodnocení dopadů případných návrhů. Na druhé straně lze dále zlepšovat situaci v obchodu v rámci neharmonizovaných sektorů (zvl. povinnost státu uplatňujícího faktické prvky protekcionismu **lépe a detailněji zdůvodňovat odmítnutí připuštění produktu na domácí trh**). S tím souvisí i snaha vlády ČR zajistit snadnou výměnu informací mezi dozorovými a kontrolními orgány členských států o rozsahu a obsahu národních atestů a certifikátů u neharmonizovaných výrobků (např. aktivnějším využíváním stávající elektronické infrastruktury (tzv. telematické sítě)). Ani kontrolní a povolovací orgány totiž nemají často k dispozici informace o tom, jakým způsobem jsou upraveny neharmonizované výrobky v jiných členských státech a nemohou si proto ověřit, zda již byly výrobky skutečně uvedeny na trh v jiné členské zemi (jelikož neexistují funkční komunikační kanály mezi správními orgány jednotlivých ČS, kterými by bylo možné tyto informace získat). ČR rovněž nově navrhuje **dokončení dvojjazyčného seznamu neharmonizovaných výrobků** na webu EK, neboť podnikatelé nemají k dispozici informace, které výrobky jsou harmonizované a které nikoli, a jaké jsou na ně kladeny technické požadavky.

Aktivita EU by se v této oblasti měla dále soustředit spíše do systémového rámce fungování trhu se zbožím, a to zejména ve vztahu k malým a středním podnikům (viz níže) a k sektoru průmyslu (a přístupu průmyslového zboží na jednotný trh) a ke zlepšení tržního dohledu.

II. 2. 1. Nový legislativní rámec a Alignment Package

Vláda podporuje přizpůsobení stávajících legislativních aktů Novému legislativnímu rámci z r. 2008 v rámci tzv. *Alignment Package* z 21. listopadu 2011. Vláda se bude rovněž zasazovat o **implementaci tohoto Rámce spolu s dalšími průběžně novelizovanými legislativními akty.**¹²

II. 2. 2. Jednotný evropský patent a revize normalizačního systému

Přijetí jednotné patentové ochrany v EU

ČR se účastní posílené spolupráce k návrhům nařízení na vznik patentů EU a jeho překladového režimu. Vláda pokládá uskutečňování jednotného patentového systému a odpovídající právní úpravy za významný příspěvek jak k fungování jednotného trhu se zbožím a se službami, tak k podpoře kreativity a inovací v EU z důvodu zlevnění a zjednodušení patentové ochrany. Vláda podporuje dohodu, která byla v otázce **jednotného patentového soudnictví** dosažena na jednání červnové Evropské rady a **podporuje co nejrychlejší dohodu na úrovni Evropského parlamentu a následný rychlý vstup v platnost celého patentového balíčku.**

Revize evropského normalizačního systému

Vláda podporuje reformu evropského normalizačního systému směřující k podpoře konkurenceschopnosti evropských firem a inovací. Současně se zasazuje o prosazení **jejích hlavních principů**, které mají reflektovat tři hlavní úkoly evropské normalizace pro následující období: urychlení tvorby evropských norem; zvýšení zapojení malých a středních podniků a dalších aktérů občanské společnosti (spotřebitelů, starších osob, zdravotně postižených a ekologických organizací) do evropské normalizace a konečně

¹² Viz prozatím naposledy ke stavu implementace zprávu State of the implementation of the New Legislative Framework, Evropská komise - DG ENT, 14. září 2010.

využití odkazů na technické normy z oblasti ICT vytvářené globálními fóry a konsorcií ve veřejných zakázkách. Vláda usiluje rovněž o to, aby evropské a národní normalizační orgány zachovávaly politickou neutralitu. Během dánského předsednictví byla dosažena shoda mezi Radou a Evropským parlamentem na předmětném návrhu nařízení, jež by měla být formálně potvrzena během zářijového plenárního hlasování. Jedná se tak o první z dvanácti opatření Aktu o jednotném trhu, které bude dojednáno.

Vláda pozorně sleduje aktivity EK vedoucí k normalizaci služeb. Standardizace služeb musí respektovat národní praxi a vycházet z potřeb trhu, nelze kopírovat systém standardizačních mechanismů u zboží.

II. 3. Jednotný trh se službami

Sektor služeb je na jednotném evropském trhu v současnosti oblastí s největším potenciálem pro další zlepšení. To platí jak pro oblast služeb obecně (pokrytou zčásti směrnicí o službách), tak pro specifické oblasti síťových infrastrukturních služeb s celoevropskou dimensí (telekomunikace, elektřina, plyn, doprava, poštovníctví), které jsou regulovány zvlášť. Některé oblasti sektoru služeb úzce souvisejí s jinými částmi jednotného trhu, zvl. volným pohybem pracovní síly (profesní kvalifikace) a volným pohybem kapitálu (finanční služby). Tyto oblasti jsou v materiálu pojednány na příslušných místech.

Hlavními prioritami vlády v rámci evropské politiky v sektoru služeb jsou následující oblasti:

II. 3. 1. Směrnice o službách

Vláda ČR je dlouhodobým **zastáncem řádné a koherentní implementace směrnice o službách 2006/123/ES** z prosince 2006. Tato směrnice není stále v některých členských státech EU řádně implementována, respektive problémem je následné nedodržování ustanovení směrnice v některých státech. Většina sektoru služeb není v EU z důvodu absentující či nedostatečné implementace klíčových předpisů (směrnice o službách,

energetický balíček) dosud liberalizována. Existují rovněž nedostatky v liberalizaci dalších sektorů, jako je např. energetika. Tento stav má za následek, že není plně využíván potenciál vnitřního trhu v sektoru služeb, který tvoří cca dvě třetiny hrubého domácího produktu EU. Přitom již v roce 2002 Evropská komise ve své zprávě konstatovala, že právě nefunkční trh se službami je důvodem hluboké diskrepance mezi vizí integrované Evropy a současnou realitou. Dosud neuskutečněný jednotný trh se službami má negativní dopady zejména na malé a střední podnikání, které v sektoru služeb dominuje a které představuje klíčový segment podpory z hlediska ČR.¹³ Obchod se službami roste rychleji mezi EU a zbytkem světa než v rámci unijního trhu.

Prioritou by měla být **řádná činnost tzv. Jednotných kontaktních míst (JKM)**, která mají fungovat v každém členském státě. Jejich cílem v ČR je poskytovat informace v češtině a angličtině vztahující se k zahájení podnikání v ČR a v jiných ČS a v neposlední řadě také informace o přeshraničním poskytování služeb v ČR i ostatních ČS. V souvislosti s dokončením digitálního jednotného trhu vláda podporuje **plnou digitalizaci JKM**. Jak bylo uvedeno výše, je fungování JKM spojené též s navrženou novou úpravou uznávání kvalifikací, kteréžto propojení vláda ČR podporuje.

Směrnice o službách musí být aplikována ve všech ČS tak, aby došlo k odstraňování neospravedlnitelných nebo nepřiměřených požadavků ČS kladených na (zejména přeshraniční) poskytovatele služeb. V tomto směru je třeba požadovat aktivní jednání Evropské komise. Vláda podporovala tzv. **performance check**, který proběhl

¹³ Pouze 8 % evropských malých a středních podniků v sektoru služeb působí současně v jiném státě EU. Viz k současným problémům s nedostatečnou liberalizací sektoru služeb i sdělení EK z 27. ledna 2011 „*Cesta k lépe fungujícímu jednotnému trhu služeb vycházející z výsledků postupu vzájemného hodnocení podle směrnice o službách*“ (COM(2011) 20).

v oblastech služeb cestovního ruchu, služeb v oblasti podnikání a ve stavebnictví. EK v jeho rámci ve spolupráci s ČS identifikovala přetrvávající problémy pro volný pohyb služeb, vzniklé ať už špatnou implementací směrnice o službách či její nekoherentností s ostatními evropskými, respektive národními právními předpisy. Na základě výsledků tohoto šetření ČR, za podpory dalších spojenců ve skupině like-minded kvnitřnímu trhu (viz níže) **po EK požaduje vydání regulatorních doporučení**, tedy konkrétních opatření směřujících k odstranění nalezených překážek, a současně i snížení nadstandardních požadavků. Vláda tak uvítala vydání sdělení EK o provádění směrnice o službách z počátku června 2012, které obsahuje i konkrétní kroky, jež je třeba podniknout na národní úrovni. Identifikované nedostatky budou odstraněny.

V této souvislosti trvá i úkol na národní úrovni, kdy je třeba zajistit, aby v případě notifikace přeshraničního poskytování služeb uznávací orgány nepožadovaly předložení potřebných dokumentů v podobě ověřených kopií a certifikovaných překladů.

Zároveň bude česká vláda prosazovat novou myšlenku vytvoření **komplexní databáze povolovacích režimů**. Databáze by měla umožnit **strukturované porovnávání požadavků** kladených na poskytovatele služeb napříč ČS. Takovéto srovnání povede k **identifikaci regulatorních osvědčených postupů - best practices** (určí jakýsi regulatorní "strop"), poukáže na **nepřiměřené a neopodstatněné požadavky** a může se stát užitečným **informačním zdrojem o povolovacích režimech** v ostatních ČS pro JKM. Ve svém důsledku se tak stane efektivním nástrojem pro odstraňování bariér na trhu služeb, neboť **poskytne argumenty pro modifikaci či úplné odstranění povolovacích režimů**.

Základem pro její vytvoření by mohla být databáze regulovaných profesí EU, která již nyní existuje. Kromě této databáze regulovaných profesí disponuje EK velkým množstvím nepřiliš utříděných informací z vzájemného hodnocení a prováděného *performance check*, které

nejsou členským státům dostupné v přehledné a využitelné formě, což by mělo být napraveno.

II. 3. 2. Digitální vnitřní trh

Sektor digitálních technologií představuje oblast se značným potenciálem ekonomického růstu. Přesto na úrovni EU existuje v současnosti celá řada překážek, které se projevují například v relativně nízké míře využití informačních technologií při realizaci přeshraničního obchodu. Je proto třeba podpořit investice do infrastruktury, zlepšit důvěru zejména spotřebitelů v elektronické přeshraniční nákupy, zjednodušit poskytování licencí a celkový rámec ochrany práv duševního vlastnictví.

Zvýšení důvěry v elektronické nákupy

Vláda v tomto kontextu usiluje o vytvoření **lepšího právního prostředí pro přeshraniční nákupy**, a to jak na straně poptávky, tak na straně nabídky.

Pokud jde o stranu **poptávky**, vláda bude podporovat především opatření ke zvýšení důvěry spotřebitelů při nákupech přes internet, k němuž by mohlo přispět například přijetí návrhů k alternativnímu a online řešení sporů, zvýšení bezpečnosti plateb přes internet a zvýšení efektivnosti doručovacího systému.

Na straně **nabídky** vláda podporuje brzkou revizi směrnice o elektronickém podpisu, elektronické identifikaci a autentizaci či zefektivnění ochrany práv duševního vlastnictví.

Alternativní řešení sporů a řešení sporů online

Při projednávání samotných návrhů směrnice k alternativnímu mechanismu řešení sporů (*Alternative Dispute Resolution - ADR*) a nařízení k online řešení sporů (*Online Dispute Resolution - ODR*) vláda usilovala o co nejjasnější definování postavení evropské internetové platformy v rámci ODR schématu a jednoznačné definování role asistentů. Na obou návrzích již byl dosažen obecný přístup Rady, zahájení dialogů s Evropským parlamentem je plánováno na září. Panuje však přesvědčení, že projednávání může být ukončeno již v rámci prvního čtení.

E-identifikace a e-autentizace

V souvislosti s implementací strategie Digitální agenda pro Evropu vláda vítá zveřejnění legislativního balíku návrhů EK zaměřených na zvýšení důvěry v elektronické transakce na vnitřním trhu, který zahrnuje jak elektronický podpis, tak oblast elektronické identifikace a autentizace. ČR tyto iniciativy podporuje a kroky ke zlepšení fungování eGovernmentu činí rovněž na národní úrovni, kdy např. od dubna 2012 přistoupila k rozsáhlému evropskému projektu STORK, který se zabývá vzájemným uznáváním elektronické identifikace (eID) a elektronického podpisu.

Ochrana duševního vlastnictví

V případě ochrany práv duševního vlastnictví se ČR počátkem února 2012 připojila k iniciativě Finska k podpoře digitálního trhu, a to se specifickým akcentem na zlepšení systému autorského práva a poskytování přeshraničních licencí. Právní prostředí skýtá v této oblasti prostor pro zlepšení a vyjasnění, což bude česká vláda jednoznačně podporovat. V tomto ohledu tedy vláda vítá vydání návrhu směrnice o kolektivní správě práv a multi-teritoriálním licencování práv u hudebních děl, která jsou používána online.

ICT infrastruktura

ICT infrastruktura umožňující vysokorychlostní přístup k internetu je základním předpokladem pro rozvoj digitální ekonomiky a jednotného digitálního trhu. Prioritou vlády je vybudování kvalitní infrastruktury ve všech regionech ČR. Vláda podporuje přednostní využívání tržních finančních zdrojů ve všech případech, kdy je to možné. **Prostředky z veřejného sektoru, ať již na národní či evropské úrovni, by měly být využívány sekundárně** v případech, kdy trh selhává a dochází k prohlubování digitální propasti. Z této premisy bude vláda vycházet v otázce využití prostředků z připravovaného Nástroje propojení Evropy (CEF) na budování ICT infrastruktury.

II. 3. 3. Jednotný energetický trh

Vláda dlouhodobě podporuje **cíl dosáhnout do roku 2014 jednotného trhu s energiemi**, a to v souladu s třetím energetickým balíčkem. ČR náleží k menšině členských států, vůči nimž není v souvislosti s implementací balíčku vedeno řízení o porušení Smlouvy. Implementace třetího liberalizačního balíčku všemi ČS povede k cíli, který vláda sleduje, tedy k odstranění bariér pro investice. Vláda očekává, že Evropská komise vydá do konce roku 2012 sdělení k fungování vnitřního trhu s energií, které bude obsahovat i informaci **o úrovni liberalizace energetického sektoru v jednotlivých státech a EU jako celku** tak, aby bylo možno přijmout případná další opatření. Jak však bylo uvedeno, hlavní důraz by měl být nyní kladen na řádnou implementaci stávající legislativy.

Nezbytnou podmínkou fungování jednotného energetického trhu je **dobudování infrastruktury, zejména v oblasti vedení plynů a elektřiny**. Vláda zde podporuje hlavní body obsažené ve sdělení EK *Prioritní směry rozvoje energetické infrastruktury do roku 2020*. Současně však hodlá požadovat provedení dalších kroků na úrovni členských států, příp. EU jako celku, k **odstraňování překážek investic do infrastruktury v plánech a regulatorním rámci**.

Vláda je současně toho názoru, že **budování energetické infrastruktury by mělo být primárně financováno z tržních zdrojů**. Pouze v případě, že takové financování není možné (např. u energetických ostrovů či v případě investic významných z hlediska bezpečnosti státu), by měly být sekundárně využity veřejné prostředky, a to z evropských zdrojů.

II. 3. 4. Dobudování dopravní infrastruktury

ČR, jakožto tranzitní země uprostřed Evropy, dlouhodobě podporuje rozvoj strategických projektů evropského významu s cílem zajistit interoperabilitu a intermodalitu dopravních systémů. Právě dostatečná a řádně fungující

infrastruktura je předpokladem dobrého fungování vnitřního trhu Evropské unie. ČR se aktivně a konstruktivně podílí na projednávání konkrétních návrhů EK (sít TEN-T, CEF). Cílem vlády je dosáhnout vyváženého rozvoje infrastruktury tak, aby se nové členské státy mohly postavit na roveň starým členským státům a aby nebyla narušena institucionální rovnováha EU (tendence k neodůvodněnému posilování pravomocí EK např. skrze tzv. delegované akty).

V rámci projednávání revize politiky TEN-T vláda podporuje zahrnutí níže uvedených projektů do seznamu prioritních projektů obsažených v příloze návrhu nařízení, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy (CEF):

- Praha - modernizace železničního uzlu/obchvat pro nákladní dopravu (v trase tzv. „pravobřežní železniční trati“)/napojení letiště Praha;
- modernizace vybraných úseků na trati Praha – Břeclav;
- železniční spojení Praha – Mnichov, Praha – Norimberk a Praha – Vratislav;
- modernizace železniční trati Ostrava/Přerov - Žilina + multimodální terminály;
- rychlostní komunikace R49/R6 (Zlín – Žilina);
- dálnice/rychlostní komunikace D11/R11 (Hradec Králové – Nowa Sól);
- rychlostní komunikace R52 (Brno - rakouská hranice);
- zlepšení splavnosti řek Labe/Vltava (Praha/Pardubice – Děčín).

Co se týče financování dopravní infrastruktury, měl by být tento segment pojímán odděleně od ICT a energetické infrastruktury. Na rozdíl od obou dalších síťových sektorů **je totiž oblast dopravy odkázána do značné míry na veřejnou podporu**, a to i při případném využívání PPP projektů. S ohledem na to, že dopravní propojení Evropy je nezbytným předpokladem fungování jednotného trhu se zbožím, je též finanční podpora dobudování dopravních sítí

záležitostí evropského významu. Současně je třeba brát v potaz rozdílnou míru infrastruktury v západní a jižní Evropě na straně jedné a ve střední a východní Evropě na straně druhé. Právě s ohledem na tyto disparity je vhodnější využívat k financování fondy politiky soudržnosti vycházející z národních priorit a národních specifí. **Nástroj pro propojení Evropy by měl být pouze doplňkovým zdrojem financování**, a to v případě základní (tzv. *core*) sítě TEN-T.

II. 4. Finanční služby a kapitálové trhy

II. 4. 1. Koordinace orgánů dohledu nad finančním trhem

Vývoj regulace a evropských struktur

Již před vznikem krize docházelo v oblasti finančních služeb v EU k rozsáhlé koordinaci pravidel na úrovni celé EU, které pokrývají širokou škálu otázek: od pravidel pro kapitálové vybavení finančních institucí (směrnice CRD) až po pravidla jednání se zákazníky (směrnice MIFID). Systém jednotného evropského pasu zavedený v minulosti umožnil rozvíjení konceptu tzv. „*branchingu*“, podle něhož některé finanční instituce (banky, pojišťovny) jednou připuštěné na finanční trh v libovolné zemi EU mohou operovat prakticky bez omezení i na území jiných států EU jen na základě ohlášení. V současné době jsou vedena jednání o dalších úpravách v oblasti regulace a pravidel, jako např. o směrnici a nařízení o kapitálových požadavcích (CRDIV/CRR) nebo o směrnici a nařízení nahrazující dosavadní směrnici o trzích finančních nástrojů (MiFIR a MiFID 2).

Odolnost systému poskytování finančních služeb byla poprvé otestována až stávající krizí, jež odhalila některé jeho zřetelné nedostatky. K hlavním náleží fakt, že problémy finančních institucí, které působí globálně prostřednictvím jimi vlastněných subjektů se sídlem v různých státech, jsou v obdobích krize řešeny zejména na lokální či národní úrovni. Hlavním zdrojem, který dokáže řešit nepříznivou situaci, tak zůstává příslušný státní rozpočet, tedy národní

daňoví poplatníci. Nevyřešená klíčová otázka tzv. „burden sharing“, tedy sdílení nákladů na řešení krizí mezi jednotlivými zeměmi EU, zůstává jedním z hlavních důvodů, proč je v současné době nepřijatelné jakékoliv přenášení pravomocí národních regulačních a dohledových institucí na celounijní úroveň.

Vláda rovněž odmítá omezování suverenity a rozhodovacích pravomocí národních orgánů dohledu, zasahování do správního a organizačního uspořádání členských států či zavádění postupů, které mohou vést k ohrožení stability finančního trhu ČR. Vznik Evropských orgánů dohledu (*European Supervisory Authorities*, tzv. ESAs), tedy tří dohledových evropských agentur pro banky, pojišťovny a kapitálový trh od roku 2011, který byl několikaletým ožehavým bodem evropské debaty, považovala vláda za nutný kompromis, neboť šlo o nejlepší možné řešení.

Ve všech diskuzích po roce 2008 Česká republika poměrně konzistentně zastávala princip, že **není možné oddělovat pravomoci od odpovědnosti** a pokud odpovědnost a konečná úhrada nákladů zůstává na národní fiskální úrovni, není možné přenášet na úroveň vyšší ani rozhodovací pravomoci v dohledové či regulační oblasti. Vláda ČR tak konzistentně zdůrazňuje, že bez vyřešení otázky sdílení nákladů v rámci EU (kdo co platí a za co kdo odpovídá, když se daná finanční instituce dostane do problémů) není možné akceptovat jakékoli další pokusy o přesuny rozhodování o finančních institucích na evropskou úroveň. Vláda proto zůstává nadále kritická k vytváření nástrojů krizového řízení na evropské úrovni, které mohou implikovat budoucí náklady pro domácí daňové poplatníky z rozhodnutí jiných než národních orgánů veřejné moci.

Při jednáních o legislativních návrzích s možnými návrhy na přesun rozhodování na evropskou úroveň je třeba i nadále prosazovat princip neoddělování pravomocí od odpovědnosti a hájit pozice tzv. **hostitelských orgánů dohledu ve vztahu k dohledovým orgánům mateřských společností**, aby přesto v konečném důsledku nedocházelo k zachování odpovědnosti

za úhradu nákladů na národní úrovni při postupném přesouvání pravomocí na evropskou úroveň.

Zásadní je proto řešení krizí a sdílení nákladů. Je zřejmé, že zakotvení určitých pravidel pro řešení krizí v přeshraničních finančních skupinách může přinést žádoucí právní jistotu. S ohledem na dosavadní vývoj je třeba se připravit na debaty o sdílení nákladů v EU a hledat včas návrhy možných řešení, aby bylo možné aktivně vystupovat nejen v koaliciích stejně nebo podobně smýšlejících států. Česká republika by tak měla identifikovat členy případné koalice sdílející přístup k neoddělování rozhodovacích a kontrolních pravomocí od odpovědnosti a spolu s nimi se aktivně zapojit do debaty o sdílení nákladů v EU, již považuje pro budoucnost za klíčovou.

II. 4. 2. Zajištění kapitálu a financování bank

Vláda ČR považuje za nezbytné, aby byla zajištěna finanční stabilita v jednotlivých členských státech EU, zejména prostřednictvím vybavení jednotlivých finančních institucí dostatečným množstvím kvalitního kapitálu, zajištění předpokladů pro jejich dlouhodobé financování. Co se týče plánované přímé rekapitalizace bank eurozóny ze záchranného mechanismu ESM, je vláda ČR k tomuto postupu značně zdrženlivá. Přímá rekapitalizace bank by mohla vést k oslabení tlaku na to, aby špatně řízené banky restrukturalizovaly své závazky, odstranily z bilancí špatná aktiva, změnily své vedení, a provedly další potřebné ozdravné kroky. ČR má obavy z toho, že pokud bude přímá rekapitalizace zavedena coby systémové opatření, fakticky tak dojde k vytvoření dvou kategorií bank: banky eurozóny s možností přímé rekapitalizace z ESM a banky ostatních států EU bez této možnosti. Takový stav by ohrozil principy vnitřního trhu v oblasti finančních služeb. Za stěžejní princip přitom ČR považuje primární **odpovědnost jednotlivých členských států EU** za plynulé a bezpečné fungování finančních institucí založených v jejich jurisdikcích.

II. 4. 3. Jednotné vystupování na mezinárodních fórech

Povaha mezinárodních finančních trhů vede nutně k tomu, že nelze jednoduše oddělovat regulaci na úrovni EU od mezinárodní regulace. Je proto třeba zejména koherentního vystupování EU na mezinárodních fórech, jako jsou G20, G7, Mezinárodní měnový fond, *Financial Stability Board* a specializovaných agenturách BCBS, IOSCO atd. Zejména je třeba zajistit, aby navrhované iniciativy a závazky jménem EU byly na mezinárodních fórech předkládány resp. uzavírány na základě předchozího jasného mandátu.

II. 4. 4. Ochrana konkurenceschopnosti evropského finančního sektoru

Všechna opatření, která EU prosazuje na mezinárodním poli, jakož i opatření prosazovaná v rámci regulace finančních trhů na národní úrovni by měla zohledňovat primární cíl, jímž je udržení konkurenceschopnosti Evropské unie v mezinárodním kontextu. S ohledem na to by se měla EU vyvarovat zejména těch kroků, které by jednostrannou regulací neúměrně zatěžovaly evropský trh. Z téhož důvodu nahlíží vláda nadále skepticky například na možnost zavedení daně z finančních transakcí pouze na úrovni EU (a na další podobná opatření). Tento nástroj se opírá spíše o ideologická východiska a iracionální snahu o „potrestání“ bank v návaznosti na vzniklou krizi než o racionální ekonomické analýzy jeho prospěšnosti.

II. 5. Další systémové kroky pro zlepšení fungování jednotného trhu

Kromě sektorových priorit soustředěných do oblastí uskutečňování čtyř základních svobod jednotného trhu je třeba klást zvýšený důraz i na systémová opatření usnadňující fungování jednotného trhu jako celku.

II. 5. 1. Dokončení Evropského výzkumného prostoru a podpora výzkumu, vývoje a inovací

Vláda ČR dlouhodobě vnímá problematiku výzkumu, vývoje a inovací jako jednu ze stěžejních oblastí v rámci podpory ekonomického růstu a konkurenceschopnosti EU. Z toho důvodu bude podporovat **dokončení Evropského výzkumného prostoru (EVP)**. V ČR jsou v této sféře plánována navazující opatření na národní úrovni. Je nutné se zaměřit zejména na modernizaci a podporu vzdělání, výzkumu a inovací řízených poptávkou, zlepšení investičních možností pro nové a rychle rostoucí inovativní podniky a malé a střední podniky. Dokončení EVP lze tak považovat za významnou součást naplňování agendy vnitřního trhu, který nemůže v klíčových hospodářských sektorech existovat bez společného zázemí pro podporu výzkumu a inovací.

Vláda klade důraz na tvorbu znalostí, kvalitní výzkum, lepší využití znalostí v praxi a využití znalostního potenciálu EU. Přenos výsledků výzkumu z akademické sféry do podnikatelské sféry je jednou z podmínek schopnosti evropské ekonomiky se inovovat a dále růst. Podíl rychle rostoucích inovujících podniků (včetně MSP) bude růst pouze tehdy, pokud budou nastaveny **pobídky pro investice průmyslových podniků do (mj. aplikovaného) výzkumu a inovací**.

II. 5. 2. Rizikový kapitál a sociální podnikání

Vláda podporuje myšlenku volného působení rizikového kapitálu (venture capital) v EU a konstatuje, že na vnitrostátní úrovni v tuto chvíli neexistují překážky působení fondů rizikového kapitálu. Vláda **podporuje rychlé přijetí obou předložených legislativních návrhů** v této oblasti¹⁴, jež mají za cíl přivést další investice do MSP v rámci EU. Tyto fondy musí

¹⁴ Nařízení k evropským fondům rizikového kapitálu a nařízení o fondech evropského sociálního podnikání

investovat alespoň 70% svého majetku do MSP, resp. MSP, které jsou sociálními podniky, tzn., že obě nařízení budou mít pozitivní dopad na financování MSP a sociálních podnikatelů. Z dosavadního projednání obou návrhů plyne, že velmi pravděpodobně dojde k posunutí do druhého čtení.

II. 5. 3. Modernizovaný a revidovaný právní rámec pro veřejné zakázky

Vláda podporuje zjednodušení a modernizaci stávajícího evropského rámce zadávání veřejných zakázek, které jsou základním cílem balíku 3 legislativních návrhů, představených EK koncem roku 2011. Zejména je pak zapotřebí usnadnit přístup MSP k veřejným zakázkám, neboť dnes pro ně bývá v mnoha případech obtížné naplnit podmínky zadavatelů a veřejných tendrů se tak účastní jen minimálně. V této souvislosti lze uvítat i cíl propojit nový systém veřejných zakázek s cíli Strategie Evropa 2020. Současně je však nutné mít na paměti základní imperativ: nahlížet na všechny iniciativy ve vnitřním trhu optikou konkurenceschopnosti. Tento cíl je - zvláště v době hospodářské stagnace - nutné vnímat zvláště pečlivě, a to zejména s ohledem na priority v sociální a environmentální oblasti. Současně nesmí být reflexe cílů Strategie Evropa 2020 v rámci zadávání veřejných zakázek skrytou cestou k faktickému prosazování protekcionismu. **Z tohoto důvodu bude vláda oponovat snahám včlenit během dalšího projednávání do příslušných legislativních návrhů možnost zahrnovat do podmínek veřejných tendrů v ještě větší míře tematicky nesouvisející cíle.**

Odmítnutí protekcionismu v systému veřejných zakázek

Nový systém veřejných zakázek nesmí vést ke skrytému návratu protekcionismu. **Vláda kriticky hodnotí návrh nařízení o přístupu subjektů ze třetích zemí k veřejným zakázkám v EU z 21. března 2012.** Široce vykládaná podmínka reciprocit (zvl. dle čl. 6 návrhu) má potenciál fakticky uzavřít evropský trh subjektům ze třetích zemí a vést k omezení

volné soutěže a trhu. V konečném důsledku tak návrh může způsobit vysoké náklady pro veřejné rozpočty, a je tedy v rozporu nejen s myšlenkou volného obchodu, ale i s cíli fiskální odpovědnosti a uměřenosti. **Vláda proto usiluje o výraznou změnu** tohoto návrhu a odstranění jeho protekcionistických prvků. Lze přitom upozornit na podivně nekonsistentní používání principu tzv. reciprocit, jenž je sice praktikován tam, kde je jeho výsledkem protekcionismus, nikoliv však tam, kde by naopak jeho nedodržení ohrozilo konkurenceschopnost evropské ekonomiky, jako je např. návrh na zavedení daně z finančních transakcí.

II. 5. 4. Odstraňování administrativní a regulatorní zátěže

Smart regulation

Vláda dlouhodobě zaměřuje svou pozornost na snižování regulační zátěže vyplývající pro podniky z předpisů EU. Na úrovni EU vláda rovněž usiluje o pokračování programu redukce zátěže po roce 2012. Je také třeba věnovat větší pozornost **zprávě tzv. Stoiberovy komise** k odstraňování administrativní zátěže, která uvádí seznam konkrétních příkladů pro osvědčené postupy při vnitrostátním provádění unijní legislativy, které mají co nejmenší dopad na zvyšování administrativní zátěže (např. plně digitalizovaný systém pro zadávání veřejných zakázek v Portugalsku). Administrativní zátěž však představuje pouze dílčí aspekt celkové regulatorní zátěže. Vláda by proto měla podporovat další kroky vedoucí k jejímu snížení. Zejména by měla usilovat o to, aby Evropská komise vydávala **každoroční zprávu o celkových nákladech nové regulace na hospodářství EU, ale i na jednotlivé národní ekonomiky i národní rozpočty.** V případě zásadních legislativních návrhů s významnými finančními dopady na ekonomiku či veřejné rozpočty ČR by měla být EK **povinna zohlednit dopadové studie na ekonomiky ČR vypracované jejich vládami,** pokud jsou k dispozici, a v případě identifikovaných významných dopadů výsledky hodnocení dopadů zapracovat do své příslušné dopadové studie a její závěry zohlednit

při návrhu případné revize předloženého návrhu.

Komise by měla rovněž zohlednit závěry případně zpracovaných dodatečných hodnocení dopadů provedených na úrovni EP, příp. Rady, předložených jako součást pozměňovacích návrhů.

Očekává se, že EK předloží koncem roku 2012 či na počátku roku 2013 nové sdělení k inteligentní regulaci. Vláda se zúčastní veřejné konzultace probíhající do 21. září 2012 a bude usilovat o to, aby byl proces hodnocení dopadů na úrovni Komise otevřenější a včasnější, a to již ve fázi konzultací členských států. Dále je třeba podpořit snahu o provádění hodnocení dopadů na úrovni Rady.

Při formulování pozice ČR k další podobě inteligentní regulace přihlíží vláda rovněž k dokumentu „watchdogů“ (nezávislých institucí ČR – CZ, DE, NL, SE, a UK – pro hodnocení dopadů) z listopadu 2011 *Konec akčního programu EK – Co přijde dál?* a k pozičnímu dokumentu BusinessEurope k inteligentní regulaci, který obsahuje obdobné stanovisko.

Revize sekundární legislativy za účelem jejího zjednodušení, zpřehlednění a snížení administrativní zátěže

Obecným cílem ČR je v co největší možné míře v legislativě odbourat především ta opatření, která obchodním společnostem, zejména MSP, komplikují činnost a zvyšují jim náklady podnikání bez adekvátního efektu na konkurenceschopnost a udržitelný růst. Právě za tímto účelem představila ČR v prosinci 2011 na Radách pro konkurenceschopnost (COCOM) a pro životní prostředí (ENVI) svůj **non-paper k přezkumu nařízení REACH**, zejména s ohledem na dopad na konkurenceschopnost evropského chemického průmyslu. K tomuto non-paperu se přidalo rovněž Slovensko.

Gold-plating

Vláda ČR analyzuje proces transpozice směrnic EU do národního práva a usiluje o minimalizaci tzv. gold-platingu, tedy dodatečného a současně nežádoucího rozšiřování obsahu

směrnic při jejich transpozici do národního právního řádu tam, kde přináší převážně novou regulační zátěž bez odpovídajícího přínosu pro národní legislativu a konkurenceschopnost. Při provádění směrnic, u nichž je závazně stanoven pouze cíl, kterého má být danou legislativní úpravou dosaženo, a termín, do kdy se tak má stát, disponují ČR relativní volností. To – podle zjištění EK – často vede k rozšiřování jejich obsahu v národní legislativě nad původní rámec. Podle odhadu EK tento podíl obecně dosahuje 25 % až 33 %.

Na národní úrovni ČR realizuje např. projekt „Analýza dodatečného rozšiřování obsahu směrnic při jejich transformaci do národního právního systému (tzv. gold-plating)“. Cílem projektu je vytvoření systému *ex-post* a *ex-ante* hodnocení administrativní zátěže při dodatečném rozšiřování obsahu směrnic nad jejich původní rámec při implementaci do národní legislativy.

Posuzování odůvodněnosti rozšiřování obsahu vnitrostátních implementačních předpisů nad rámec požadavků právních aktů EU se věnuje také Komise pro hodnocení dopadů regulace Legislativní rady vlády při přezkumu jí předkládaných Závěrečných zpráv RIA.

II. 5. 5. Horizontální nástroje vnitřního trhu

Na úrovni EK by měla existovat zastřešující koncepce pro dílčí nástroje (např. informační webové portály pro veřejnost), které slouží k naplňování svobod jednotného trhu - viz např. *Akční plán týkající se integrovaného přístupu k poskytování asistenčních služeb v oblasti jednotného trhu občanům a firmám z roku 2008*¹⁵, který o větší integraci služeb usiluje. Je zapotřebí, aby EK komplexně vyhodnotila dosavadní úspěchy a neúspěchy s horizontálním přístupem a s integrací služeb a integrovala co nejvíce nástroje usnadňující fungování vnitřního trhu (otázka spolupráce DG MARKT a DG ENTR). Bylo by například vhodné lépe propojit portál

¹⁵ SEC(2008) 1882

YourEurope (část podnikatelé) s portálem EUGO (tedy Jednotná kontaktní místa zřízená na základě směrnice o službách).

II. 5. 6. Obchodní politika EU podporující princip volného obchodu

S ohledem na proexportní charakter české ekonomiky je vitálním zájmem vlády podporovat zlepšování přístupu na trhy zboží a služeb třetích zemí. V této souvislosti lze negativně vnímat skutečnost, že se v rámci jednání o Rozvojové agendě WTO z Dohá nepodařilo dosud dosáhnout úspěchu. Za důvod této neúspěšnosti nelze pokládat malou iniciativu EU (ta předložila nejvíce kompromisních návrhů a projevila největší vůli po dosažení dohody), jako spíše nové rozložení sil největších hráčů (výrazně narůstající vliv „*emerging economies*“ a prosazování jejich zájmů) a dopady finanční a ekonomické krize včetně narůstajících tendencí k protekcionismu. Pozice EU při jednání však byla oslabována i rozdílnými názory ČS na jednotlivé dílčí problematiky. Vláda bude v rámci příslušných fór (zvl. ve Výboru pro obchodní politiku) prosazovat, aby EK v mnohostranných vyjednáváních na základě jednotného přístupu EU kladla větší důraz na taktickou spolupráci s dalšími klíčovými hráči a současně neustupovala ze svých negociačních priorit.¹⁶ Zároveň podporuje, aby byly do činnosti WTO zařazeny nové aktuální agendy, odrážející vývoj světového obchodu v 21. století.

S ohledem na omezenou míru úspěšnosti v multilaterálních jednáních je pochopitelná tendence soustředit se na sjednávání obchodních dohod na bilaterální bázi EU a třetích zemí. Vláda uzavírání těchto dohod principiálně podporuje, s cílem zajistit preferenční přístup českých firem na trhy

třetích zemí. Sjednané dohody musí být ve svém rozsahu ambiciózní a zajistit nejen odstranění celních sazeb, ale i odbourávání netarifních překážek obchodu, ochranu práv k duševnímu vlastnictví a snadnější přístup na trh služeb a veřejných zakázek. Česká ekonomika se silným podílem průmyslu musí mít samozřejmě zájem na podpoře vlastní průmyslové výroby. Ovšem s ohledem na orientaci na export a podporu jeho diverzifikace musí být tento cíl uskutečňován v rámci politiky principiálně otevřené volnému obchodu. Tento cíl, včetně vstupu zahraničních produktů - splňujících nutné standardy jednotného trhu - v konečném důsledku povede k tlaku na posilování skutečné konkurenceschopnosti evropské produkce.

S ohledem na výše uvedené imperativy i na svůj principiální postoj k prioritě jednotného trhu bez vnitřních bariér musí vláda podporovat otevírání evropského trhu vůči ostatním světovým ekonomikám a přistupovat obezřetně k protekcionistické interpretaci principu reciprocity.

III. Utváření koalic států pro prosazování priorit vlády v agendě jednotného trhu

III. 1. Like-minded skupina k vnitřnímu trhu a liberální státy v agendě obchodu

ČR se již několik let angažuje v tzv. kodaňské skupince ČS k vnitřnímu trhu, do níž patří rovněž Dánsko, Irsko, Německo, Nizozemsko, Švédsko, Finsko a Velká Británie. Tyto státy společně tradičně diskutují a vyměňují si pozice ohledně politik vnitřního trhu.

V posledním roce došlo k přerodu této skupiny do širšího uskupení liberálně smýšlejících států, která je označováno jako skupina tzv. like-minded členských států k vnitřnímu trhu. Tyto obdobně smýšlející státy, mezi které patří celkem 16 zemí (kromě ČR, Dánsko, Estonsko, Finsko, Německo, Irsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Nizozemí, Polsko, Rumunsko, Slovensko,

¹⁶ Viz kriticky k tendencím k podobným ústupkům ve srovnání s ostatními aktéry rozvojové agendy z Dauhá Stephen Woolcock, *European Union Economic Diplomacy. The Role of the EU in External Economic Relations*, London 2012, s. 83.

Slovensko, Velká Británie a Švédsko) se cca v intervalu tří měsíců pravidelně setkávají, aby společně diskutovaly prioritní témata v rámci agend vnitřního trhu. Jednání zpravidla následuje příprava společných dopisů na předem projednaná témata, které jsou následně zasílány jako společná pozice členům Evropské komise.

Poslední takovéto setkání like-minded se uskutečnilo v dubnu roku 2012 v Litvě, kde byl diskutován litevský non-paper k budoucímu obsahu Aktu o jednotném trhu II. Tato forma setkávání zástupců z ústředí členských států má ovšem své logisticko-organizační limity. **Vláda bude podporovat ještě užší formu koordinace skupiny like-minded, ideálně prostřednictvím zástupců v COREPER I.** Současně podporuje **pravidelná setkávání skupiny like-minded před zasedáním Rady pro konkurenceschopnost.**

Kromě skupiny spřízněných států pro oblast vnitřního trhu nalézá ČR liberálně smýšlející spojence rovněž ve skupině států k obchodní politice. Do této koalice patří kromě ČR rovněž Rakousko, Německo, Dánsko, Estonsko, Finsko, Irsko, Lotyšsko, Malta, Nizozemí, Slovensko, Švédsko a Velká Británie.

III. 2. Iniciativy před konáním Evropské rady

Předseda vlády ČR se v únoru 2012 připojil ke společné iniciativě (dopisu) k růstu, který byl v předvečer jednání Evropské rady (ER) ve dnech 1. a 2. března odeslán předsedovi ER a EK. Většina prioritních témat uvedených v tomto materiálu byla akcentována rovněž v předmětném dopise, a to jako zásadní opatření pro zajištění růstu a konkurenceschopnosti EU.

Vláda **podporuje pravidelné uskutečňování podobných iniciativ** (ať již pouze formou koordinace postojů či veřejného deklarování společného postoje) na podporu vnitřního trhu **na úrovni členů Evropské rady**, ideálně před každým zasedáním Evropské rady, na němž se ve větší míře budou diskutovat témata růstu, zaměstnanosti a konkurenceschopnosti.

III. 3. Koordinace postojů k jednotnému trhu v rámci Visegrádské skupiny

Vláda chce také k prosazování postojů v agendě jednotného trhu ve zvýšené míře využívat visegrádskou spolupráci. K tomuto cíli mohou sloužit **pravidelná setkávání předsedů vlád V4** před Evropskými radami, ale i další formáty schůzek resortních ministrů či státních tajemníků. Jako signál uspořádala ČR setkání předsedů vlád Visegrádské skupiny v červnu 2012 právě k tématu jednotného trhu EU.

IV. Závěr

Tento dokument má formulovat cíle vlády v oblasti vnitřního trhu EU a shrnout priority v jeho jednotlivých oblastech. Materiál by měl rovněž napomoci diskusi o připravovaném Aktu o jednotném trhu II, který by Evropská komise měla vydat na konci září 2012.

Jednotný vnitřní trh EU není ani 20 let po svém vytvoření zdaleka dokončen. Navíc je v současné době odsouván do pozadí jinými iniciativami, jež reagují na nynější ekonomickou a finanční krizi eurozóny i na nedostatečnou hospodářskou konkurenceschopnost Unie jako celku. Je to přitom právě vnitřní trh, který se, přes všechny nedostatky, za dobu své existence osvědčil coby účinný nástroj ekonomického růstu a zvyšování konkurenceschopnosti a který tvoří samotné jádro evropského integračního procesu.

Vláda ČR proto dlouhodobě a konsistentně považuje rozvoj vnitřního trhu za svoji evropskou prioritu a usiluje o jeho dokončení v klíčových oblastech a o odstranění všech překážek bránících jeho řádnému fungování. Shrnutí vládní priority v jeho jednotlivých oblastech je cílem právě předloženého materiálu.

Východisko pro zaujímání postojů ke konkrétním návrhům představuje jejich důkladné posouzení z hlediska nezbytnosti (princip subsidiarity), skutečného přínosu pro fungování vnitřního trhu, dopadů na veřejné rozpočty a ekonomiky členských států i na tržní subjekty. V tomto světle zdaleka ne všechny legislativní a další iniciativy EK ve svém důsledku nutně přispívají k lepšímu fungování vnitřního trhu. Klíčovým průběžským kamenem se musí rovněž stát zhodnocení, nakolik určitý návrh přispívá k rozvoji konkurenceschopnosti, ekonomickému růstu a zaměstnanosti. Dopadové studie obsahující naznačené náležitosti by u významnějších opatření měla pravidelně zpracovávat jak Evropská komise, tak i vláda. Co se týče jednotlivých priorit, je kromě přijímání nové legislativy rovněž nezbytné soustředit se jak na národní, tak na unijní úrovni na zajištění náležité implementace

a dodržování již existujících právních předpisů regulujících vnitřní trh ve všech členských státech.

V oblasti volného pohybu osob prosazuje vláda zejména výraznější snižování počtu regulovaných profesí (a to i na národní úrovni) a významné zjednodušení uznávání odborných kvalifikací a jeho přizpůsobení současným potřebám. Další stěžejní bod tvoří agenda vysílání pracovníků do jiných ČS v rámci poskytování služeb. Při jeho probíhající legislativní novelizaci je třeba dbát na vyvážení zájmů na zlepšení informovanosti, administrativní spolupráce a sociální ochrany pracovníků, která však nesmí vést k protekcionismu a narušovat volný pohyb služeb. Vláda proto přistupuje obezřetně k další regulaci, která by znamenala zvýšení regulační zátěže a nadbytečné úpravy sociálních a kolektivních práv či alternativního řešení přeshraničních kolektivních pracovněprávních sporů. Před negativními dopady uvedené právní úpravy na fungování vnitřního trhu je obzvláště třeba chránit malé a střední podniky.

Jednotný trh se zbožím funguje z hlediska ČR relativně dobře, nicméně je nezbytné nadále usnadňovat vzájemnou výměnu informací, zejm. v souvislosti s neharmonizovanými výrobky.

V sektoru služeb představuje pro vládu ČR zásadní prioritu prosazení řádné implementace směrnice o službách ve všech členských státech, což by zásadně přispělo k liberalizaci tohoto odvětví, v němž působí většina malých a středních podniků. Dalším souvisejícím opatřením je např. zlepšení fungování a digitalizace jednotných kontaktních míst.

K vládním prioritám patří i vybudování digitálního vnitřního trhu, vykazujícího vysoký růstový potenciál, a jednotného energetického trhu, jejichž předpokladem je dostatečná datová, resp. přenosová infrastruktura. Výstavba komunikačních i energetických sítí má být primárně financována ze soukromých prostředků. Pouze u projektů, které nejsou pro soukromý sektor ekonomicky zajímavé, ale jsou společensky žádoucí či strategicky významné, lze použít veřejné zdroje, např.

z navrhovaného nástroje CEF. Konečně třetím infrastrukturním předpokladem pro efektivní vnitřní trh je dostatečně kvalitní a kapacitní dopravní síť, jež je pro ČR coby transitní zemi stěžejní.

Co se týče sféry kapitálových trhů a finančních služeb, prosazuje vláda při rozsáhlé unijní koordinaci pravidel jejich fungování respektování principu provázanosti kontrolních pravomocí s odpovědností za náklady na záchranu finančního sektoru na téže úrovni. Stejně tak hájí pravomoci národních orgánů dohledu v hostitelských zemích ve vztahu k dohledovým orgánům mateřských společností kapitálového trhu.

Z dalších iniciativ pro zlepšení fungování vnitřního trhu vláda podporuje zejména dokončení posílení spolupráce v oblasti jednotného evropského patentu, dokončení Evropského výzkumného prostoru a propagaci vědy výzkumu a inovací, volné působení rizikového kapitálu v EU či zjednodušení a modernizaci právního rámce pro zadávání veřejných zakázek.

Ve vnější dimenzi vnitřního trhu zůstává klíčovou snahou vlády podpora liberalizace světového obchodu (aktivním vyjednáváním na světových fórech či uzavíráním dohod o volném obchodu s významnými obchodními partnery) a zabránění návratu protekcionismu, mnohdy maskovaného nekonsistentně aplikovaným principem reciprocity.

K efektivnějšímu prosazování všech výše uvedených priorit v oblasti vnitřního trhu se vláda účastní koalic podobně smýšlejících členských států, jejichž cílem je, aby dokončení jednotného trhu tvořilo skutečnou, nikoli jen deklaratorní prioritu EU. Zároveň vláda usiluje o ještě intenzivnější a těsnější spolupráci v rámci skupin like-minded států k vnitřnímu trhu či Visegrádské skupiny při koordinaci postojů a společné strategie před zasedáním příslušných formací Rady a Evropskou radou tak, aby mohla účinněji dosáhnout stanovených cílů.

Priority České republiky pro Akt o jednotném trhu II

Česká republika soustavně podporuje dokončení jednotného evropského trhu, který je považován za jeden z nejvíce hmatatelných ekonomických přínosů evropské integrace. Zvláště dnes, v době hospodářské a finanční krize, je velmi důležité stimulovat hospodářský růst a vytváření nových pracovních míst. V této souvislosti Česká republika považuje za politickou prioritu s největším růstovým potenciálem odstranění přetrvávajících bariér na vnitřním trhu.

V rámci přípravy Aktu o jednotném trhu II Česká republika opakovaně zdůrazňovala - spolu s dalšími stejně smýšlejícími členskými státy - zejména nutnost zaměřit se na služby (s důrazem na implementaci směrnice o službách, včetně dvoujazyčných Jednotných kontaktních míst), na odstranění zbývajících překážek s cílem usnadnit mobilitu na trhu práce (snížením počtu regulovaných povolání), na efektivní ochranu práv duševního vlastnictví (včetně vytvoření jednotného evropského patentu, modernizace systému ochranných známek v EU a ochrany autorských práv) a na neharmonizovanou sféru zboží. Dále bychom měli věnovat náležitou pozornost stále rostoucímu významu jednotného digitálního trhu.

Česká republika by proto uvítala, pokud by Evropská komise vzala v úvahu tyto návrhy na konkrétní opatření.

1) Sektor služeb - podpora volného pohybu služeb podle odstranění zbývajících překážek pro poskytovatele služeb

Stále zbývá příliš mnoho překážek pro přeshraniční poskytování služeb na jednotném trhu. Tyto překážky se týkají především nepřiměřených a neodůvodněných

požadavků na poskytovatele služeb v řadě profesí a členských států (ČS). Ve výsledku tak existuje stále příliš mnoho regulovaných profesí.

Česká republika vyzývá Komisi, aby zvažila vytvoření elektronické databáze povolovacích režimů, která by sloužila jako důležitý zdroj informací o povolovacích režimech v členských státech. Taková databáze by významně zlepšila transparentnost regulace služeb v členských státech a usnadnila vzájemné srovnávání a hodnocení, identifikaci nepřiměřených a neodůvodněných povolovacích režimů, doporučení osvědčených postupů a postupné odstranění nepřiměřených a neodůvodněných požadavků na poskytovatele služeb. Databáze by se také mohla stát užitečným zdrojem informací pro Jednotná kontaktní místa.

Česká republika si je dobře vědoma skutečnosti, že vytvoření takovéto databáze není snadný úkol. Jako výchozí bod navrhujeme podívat se na stávající nástroje (databáze regulovaných profesí v EU a systém *Interactive Policy Making* (IPM)) a zjistit, zda by mohly být použity jako základ pro navrhovanou databázi. V současné době jsou však údaje, vyhledávací a filtrovací nástroje zmíněné platformy velmi omezené, tudíž je prakticky nemožné porovnávat povolovací režimy v rámci ČS.

2) Zboží v neharmonizované sféře - odstranění překážek pro uvádění výrobků na trhy ostatních členských států

V oblasti neharmonizovaných výrobků panuje dodnes nejistota, pokud jde o roli a právní postavení autorizovaných zkušeben, které hrají silnou roli v národních certifikačních procesech. Problémem je skutečnost, že tyto zkušebny často neakceptují zahraniční certifikace výrobků (princip vzájemného uznávání) s odkazem na to, že jsou zodpovědné výhradně za ověření shody s národními technickými předpisy (jelikož jsou

soukromým subjektem, nejsou na rozdíl od správních orgánů povinny aplikovat princip vzájemného uznávání). Vzhledem k tomu, že většina z autorizovaných zkušeben jsou soukromé subjekty, které nemohou vystupovat jako správní orgány, není jasné, jak a do jaké míry se na ně vztahuje zásada vzájemného uznávání. Není jasné, jak se podniky mohou dovolat vzájemného uznávání při těchto ověřovacích procesech. Přes nejasné právní postavení těchto autorizovaných zkušeben (viz probíhající řízení SD EU C 171-11), hrají ústřední roli v národních certifikačních postupech. Distributoři většinou nemají odvahu vyhnout se ověřovacím postupům národních zkušeben (i když by teoreticky mohli), protože je prakticky nemožné uvést na trh produkty, které nemají svůj národní certifikát, jelikož tyto jsou často požadovány spotřebiteli. Stejný postup automaticky předpokládají také všechny ostatní zúčastněné strany.

Podnikatelé jsou tak de facto nuceni obstarat si národní certifikaci udělovanou zkušebnami pro každý svůj produkt v každém ČS, ve kterém jej chtějí uvést na trh, což jim působí zbytečné výdaje a časové prodlevy. V důsledku toho mohou podniky přehodnotit svůj záměr expandovat na nové trhy.

ČR považuje za možné řešení tohoto problému vypracování metodických pokynů (*guidelines*), které by vyjasnily právní postavení zkušeben a jejich roli v rámci vzájemného uznávání. V každém případě by měla být v budoucnu věnována větší pozornost aspektům souvisejícím s rolí soukromého sektoru v rámci certifikačních postupů.

3) Zlepšení fungování jednotného digitálního trhu

Česká republika prosazuje zlepšení fungování digitálního vnitřního trhu, a to zejména ve vztahu k přeshraničnímu obchodování. ČR proto podporuje uplatňování již přijaté směrnice o elektronickém obchodu a rozvoj

strategie pro realizaci trhu kreditních karet a mobilních plateb, jakož i rozvoj přeshraničních poštovních/doručovacích služeb. Pléduje za existenci jednoduchého a flexibilního rámce EU pro e-commerce (např. pro přeshraniční licencování). ČR rovněž podporuje zjednodušení pravidel pro investice do širokopásmových připojení a zavedení souboru osvědčených postupů (*best practices*) např. pro pasivní registry infrastruktury. Komise by také měla zveřejnit jakéhosi „průvodce“ pro občany s cílem zvýšit povědomí o výhodách digitálního hospodářství.

4) Zlepšení řízení jednotného trhu

Česká republika považuje za důležité podporovat opatření zaměřená na zvýšení efektivity fungování jednotného trhu. Tato opatření zahrnují zapojení všech informačních nástrojů, jako jsou jednotná kontaktní místa nebo systém SOLVIT, které umožní evropským občanům plně využívat svobod jednotného trhu. Česká republika podporuje rozšíření systému pro výměnu informací na vnitřním trhu (IMI) do dalších oblastí, kde by to mohlo přispět k efektivnější a rychlejší komunikaci mezi správními orgány členských států.

5) Ochrana duševního vlastnictví

Česká republika podporuje návrhy vztahující se k modernizaci systému ochranných známek - tj. revize harmonizační směrnice o ochranných známkách a revize nařízení o ochranné známce Společenství. Tyto návrhy mají zjednodušit stávající systém a posílit spolupráci mezi OHIM a vnitrostátními patentovými úřady. Česká republika podporuje návrhy zaměřené na harmonizaci pravidel týkajících se kolektivní správy práv a na zlepšení vymáhání práv duševního vlastnictví.